

Čerkvena priloga.

Priložena od katol. tiskovnega društva 28. šte. „Slov. Gospodarja“.

1887.

14. julija.

145.

Slike na presno (al fresco) v Novicerkvi.

I.

Silni požar dne 2. maja t. l. vpepelil je v kratkih urah med groznim jugom Novo cerkvo nad Celjem skoraj popolnem. Le farna cerkev, farovž, župnikova gospodarska poslopja, občinska hiša, učilnica in Petračeva hiša je ostala neoškodovana. Drugo je zvečinoma do tal pogorelo. Čudo pa je, da kapelica Device Marije sredi vasi in sredi 9 gorečih poslopij niti najmanjše škode ni trpela. Ljudje s hribov gledajoči strahovite plamene prosili in molili so kleče, naj jim Bog vsaj farno cerkev ohrani. Ušlišani so bili. Farno cerkev je ohranila Marija dobrega sveta, katerej na čast so še istega jutra opravljali ustanovljeno devetdnevno pobožnost. S farno cerkvo ohranil se je pa tudi najnovejši in smemo reči tudi najkrasnejši umotvor cerkvenega slikarstva na presno v naši škofiji. Bodi dovoljeno v naslednjem popisati ta umotvor! Danes navajamo samo priprave!

Farna cerkva sv. Lenarta v Novi cerkvi zidana je visoko in dolgo ter pripada v tem oziru znamenitnejšim hišam božjim na deželi. Prednji del kaže gotiško rebrovje, zadnji pa je v romanskem slogu pozidan ter ima dve postranski kapeli. Rajni kanonik Jožef vitez plem. Jakomini dali so cerkvo znotraj vso preslikati na suho ter delo v treh letih završili l. 1797. Slike bile so po za cesarja Jožefa v Avstriji navadnem načinu slikane in deloma nedostojne, na primer upijanje Lota po njegovih hčerah. Sicer pa so slike uže bile mnogo zamazane, razdrapane, da so kanonik Križaj l. 1857 vsaj prednji del preslikati dali. Toda tako nesrečno v slabih in vrhu tega otožnih modrih barvah, da je sedaj kazalo vso cerkvo pobeliti ali pa z nova preslikati. Farani želijo slednje in obljubijo po prostovoljnih doneskih stroške pobotati in les za „rušt“ darovati. Vsled tega sklene cerkveno predstojništvo dela lotiti se ter ovi sklep na god farnega patrona dne 7. novembra 1885 naznaniti: cerkva bode na presno ali kakor umetelniki pravijo, „al fresco“ preslikana!

Slike „al fresco“ se ne slikajo na suho, ampak na sveže-mokro steno. Barve po tem takem prodirajo hitro v steno in se sušijo z njo vred. Dno na steni slikam pripravljeno nareja se sproti iz vode, čistega apna in ostrega, kremenastega peska, dobro spranega. Barvila

ne smejo biti vzeta iz rastlinstva in iz rudništva le tista, ki se z apnom kemično ne spajajo, ker bi sicer barve kmalu se izpremenile in slike obledele. Barva se torej na presno le z vodnimi barvami. V ometu razkrojeno apno prodira med sušenjem ometa in barv na površje nazaj, tukaj se spaja z ogljikovo kislino ter se vtrdi v fini, prozorni loš. kateremu ne škoduje ne voda, ne zrak. Vsled tega se dajo dobro narejene slike na presno, kedar treba, tudi snažiti in umivati. V to svrhu treba je apna in peska mogoče izvrstnega. Apno mora biti staro.

Čem starše, tem boljše. Pri nas smo dobili od g. Pergerja v Stranica 10 štrtinjakov 25letnega vgašenega apna. Posestnika A. Kožuh in J. Vrisk na Ivenci pripeljala sta ga brezplačno. Naposled je še 2 štrtinjaka 24letnega apna daroval g. J. Križan, usnjar v Lembergu. Peska najlepšega daroval je g. A. Gorečan v Hudinji. Pridni fantje in vrla dekleta so ga čedno sprala brezplačno. Tako smo bili s potrebnim oskrbljeni. Sedaj je trebalo najti slikarja mojstra.

Na priporočbo kanonika in staroste duhovnikom naše škofije in daleč poznanega ljubitelja in pospešitelja cerkvene umetelnosti, preč. g. M. Glaserja, župnika pri sv. Petru pod Mariborom, pozvan je bil mojster gosp. Jakob Brollo. Ta premeri cerkvene stene in sklene dne 22. oktobra 1885 s cerkvenim predstojništvom nagodbo, namreč: da preslika vse znotranje stene v cerkvi po navodu in željah predstojništva v $\frac{1}{2}$ leta „al fresco“; za to dobi 2000 fl. plače, hrano pri mizi kanonikovi, stanovanje in postrežbo v farovžu, trije njegovih pomagačev pa hrano posebič, a 70 kr. torej 2 fl. 10 kr. vsaki dan; cerkveni predstojnik doda še stanovanje in postrežbo brezplačno v farovžu. Vsled te nagodbe dpošlje mojster Brollo 4 črteže za slike dne 2. januarja 1886, ki se odobrijo. Tako pripravljeni pričeli smo delo dne 14. aprila 1886 in srečno završili dne 12. novembra 1886 srečno in slavno.

(Dalje prih.)

Duhovno veselje pri sv. Andrašu v slov. gor.

Slavnoznan gospodi očetje iz družbe Jezusove, gg. Dolšak, Kos in Šajovic so pri sv. Andražu v slov. gor. od 8—15. maja sv. misijon ponavljali, ki je bil že leta 1879. Potreba po-